

FM: inflāciju maijā ietekmē degvielas cenu kāpums

Publicēts: 08.06.2018.

Centrālās statistikas pārvaldes dati par patēriņa cenu izmaiņām liecina, ka 2018.gada maijā, salīdzinot ar aprīli, patēriņa cenas palielinājās par 0,3%, līdz ar to arī gada inflācija nedaudz paātrinājās, sasniedzot 2,3%, salīdzinājumā ar 2017.gada maiju. Galvenais virzošais faktors patēriņa cenu izmaiņām 2018.gada maijā bija straujais degvielas un cietā kurināmā cenu pieaugums.

Naftas cenas pasaules biržās 2018.gada maijā sasniedza augstāko punktu kopš 2014.gada rudens un vidējā *Brent* markas jēlnaftas cena par vienu barelu veidoja 77,3 ASV dolāru. Vidējā naftas cenā š.g. maijā bija par 49,7% augstāka nekā pērnā gada attiecīgajā mēnesī un par 7,7% augstāka, salīdzinot ar vidējo cenu iepriekšējā mēnesī. Tādējādi, palielinoties šai energoresursu cenai, būtisks degvielas cenu kāpums fiksēts arī Latvijas degvielas uzpildes stacijās. Tā, vidējā degvielas cena š.g. maijā bija par 10,4% augstāka nekā pirms gada un par 1,7% augstāka nekā š.g. aprīlī. Jāatzīmē, ka naftas produkti pasaules biržās tiek tirgoti ASV dolāros, līdz ar to vienlīdz svarīgs faktors, kas nosaka degvielas cenu Latvijā, ir arī ASV dolāra kursa svārstības attiecībā pret eiro. Ņemot vērā, ka š.g. maijā eiro bija spēcīgāks nekā pirms gada, tas ļāva nedaudz kompensēt ļoti straujo naftas cenu kāpumu. Paredzams, ka naftas cenas turpinās palielināties arī turpmākajos šī gada mēnešos, ko ietekmēs gan OPEC un citu pasaules lielāko naftas ieguvējvalstu vienošanās par naftas ieguves apjomu samazināšanu, gan sarežģītā ekonomiskā situācija Venecuēlā, gan politiskā nestabilitāte saistībā ar Irānu, tas ir, valstis, kas ir nozīmīgas spēlētājas pasaules naftas tirgū. Līdz ar to sagaidāms, ka arī degvielas cenas Latvijā turpmākajos mēnešos turpinās palielināties, taču kāpums būs mazāks nekā maijā. Savukārt, cietais kurināmais bija par 17,4% dārgāks nekā iepriekšējā gadā maijā un par 0,5% lētāks nekā š.g. aprīlī.

Noderīga ziņa? Padalies!

No citām patēriņa precēm jāatzīmē arī pārtikas preču cenu izmaiņas. Lai arī maijā pārtikas cenās gada griezumā sadārdzinājās vien par 0,9%, pārtikas produkti veido nedaudz vairāk nekā piekto daļu no visā patēriņa groza, līdz ar to atstājot būtisku ietekmi uz inflāciju pat pie nelielām cenu izmaiņām. Jāatzīmē, ka atsevišķu pārtikas preču cenu pieaugums bija visai straujš un būtiski pārsniedza vidējo inflācijas līmeni. Tā, cūkgaļa bija par 8,5% dārgāka, piens par 7,4%, sviests par 32,6% dārgāks nekā pirms gada. Taču tajā pašā laikā šo produktu cenu pieaugumu nedaudz kompensēja cukura cenu kritums par 31,2%, kā arī augļu un dārzeņu cenu samazinājums attiecīgi par 1,2% un 2,5%. Sagaidāms, ka pārtikas cenas turpinās palielināties, taču pieaugums kopumā būs mērens un līdzvērtīgs maija kāpumam. Izteikti pamanāms cenu pieaugums var būt tikai atsevišķiem pārtikas produktiem kā piens un sviests.

Īpašu uzmanību jāpievērš pakalpojumu cenu dinamikai, kuru lielā mērā nosaka tieši valsts iekšējie faktori, sevišķi situācija darba tirgū. Mazinoties bezdarbam, arvien vairāk saasinās konkurence darba tirgū un līdz ar to sāk parādīties algu spiediena iezīmes, kad algas apmēru arvien vairāk sāk ietekmēt darba ņēmēji. Tā, piemēram, š.g. pirmajā ceturksnī vidējā bruto darba samaksa palielinājās par 8,6%. Līdz ar to pakalpojumu sektorā, kur lielu daļu no izmaksām veido tieši darbaspēks, tas sāks atsaukties arī uz cenām. Š.g. maijā turpinājās noturīgs cenu kāpums ēdināšanas un izmitināšanas pakalpojumiem (+3,1%), veselības aprūpes (+3,9%), telekomunikācijas (+2,3%), kā arī apdrošināšanas (+34,0%) un finanšu pakalpojumiem (+6,5%).

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-inflaciju-maija-ietekme-degvielas-cenu-kapums>